

Päijät-Hämeen
LIIKUNTA JA URHEILU

Vuosikertomus 2016

Sisällysluettelo

1.	Yleistä.....	2
1.1.	Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu ry.....	2
1.2.	Aluejohtajan katsaus.....	3
2.	Toiminta ja tavoitteet.....	4
2.1.	Elinvoimainen seuratoiminta.....	4
2.2.	Liikkuva lapsuus.....	8
2.3.	Lisää liikettä nuorille ja aikuisille.....	12
2.4.	Menestyvä huippu-urheilu.....	16
3.	Vaikuttaminen.....	18
4.	Hallitus ja henkilöstö.....	19
4.1.	Hallitus.....	19
4.2.	Henkilöstö.....	20
5.	Talous.....	21
5.1.	Tuloslaskelma.....	22
5.2.	Tase.....	23
6.	Liitteet.....	24
6.1.	Koulutukset, tapahtumat ja tilaisuudet.....	24
6.2.	Pidetyt koulutukset.....	25
6.3.	PHLU:n ohjausryhmät, toimikunta ja valiokunta.....	26
6.5.	Urheilugaalassa palkitut.....	28
6.6.	Vierumäen Leiritulet -liikuntaleirin osallistujamäärät ja yhteistyöseurat.....	28
6.7.	PHLU:n Joulumaan yhteistyökumppanit.....	29
6.8.	PHLU:n jäsenet.....	29

1. Yleistä

1.1. Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu ry

PHLU:n

Visio:

"Olemme alueellamme liikunnan ja urheilun kokoava voima ja yhteistyön rakentaja. Alueemme liikunta- ja urheilupalvelut ja niihin liittyvä osaaminen ovat hyviä erimerkkejä valtakunnallisesti ja kansainvälisesti."

Missio:

"Olemme alueella liikunta- ja urheilukulttuurin edistäjä ja mahdollistamme toiminnallamme seuroja, kuntia ja muita toimijoita onnistumaan omissa tavoitteissaan."

Arvot:

"Toimintamme perustana on liikkumisen ilo, yhteistyö, kumppanuus ja innostaminen."

Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu ry (PHLU) on liikunnan aluejärjestö. Suomessa on yhteensä 15 aluejärjestöä. Alueiden perustehtävänä on suomalaisten hyvinvoinnin edistäminen liikunnan ja urheilun avulla sekä liikuntakulttuurin elinvoimaisuuden ja monipuolisuuden vahvistaminen paikallisella tasolla.

PHLU:n toiminnan pääpainopiste on seuratoiminnan, lasten ja nuorten sekä aikuisten liikunnan kehittäminen. PHLU vaikuttaa alueellaan liikunnan ja urheilun edunvalvontaja-olosuhdeasioissa. PHLU:ssa on myös vahvaa osaamista talous-, hanke- ja työllistämisasioiden osalta. PHLU:ssa toimintaa kehitetään laaja-alaisesti yhteistyössä muiden kumppanien ja toimijoiden kanssa.

PHLU:n toimintaa ohjaa vuosille 2016-2018 laadittu strategia **"Innostamme liikkumaan – vahvistamme yhteistyötä"**. Strategiassa painottuvat vahvasti kumppanuus ja verkostoyhteistyö. PHLU:n perustoiminta painottuu strategian mukaisesti neljään sisältöalueeseen, jotka ovat elinvoimainen seuratoiminta, liikkuva lapsuus, lisää liikettä nuorille ja aikuisille sekä menestyvä huippu-urheilu.

Paikallistasolla tärkeimpiä yhteistyökumppaneita ovat alueen urheiluseurat ja kunnat. Maakunnallisia yhteistyökumppaneita ovat Päijät-Hämeen liitto, Etelä-Suomen aluehallintovirasto (AVI), Suomen Urheiluopisto, Liikuntakeskus Pajulahti, Päijät-Hämeen Urheiluakatemia, ELY-keskus, TE-toimisto, oppilaitokset sekä muut alueelliset toimijat.

Tärkeimpiä valtakunnallisia kumppaneita ovat Suomen Olympiakomitea, Kunnossa kaiken ikää (KKI) -ohjelma, muut liikunnan aluejärjestöt, lajiliitot, Opetus- ja kulttuuriministeriö (OKM) sekä Eteläinen yhteistoiminta-alue.

PHLU toimii viiden maakunnan alueella. Toiminta-alueen kunnat ovat Asikkala, Hartola, Heinola, Hollola, Iitti, Joutsa, Kuhmoinen, Kärkölä, Lahti, Lapinjärvi, Loviisa, Myrskylä, Orimattila, Padasjoki, Pertunmaa ja Sysmä.

Asukkaita toiminta-alueella on yhteensä noin 237 600. Kaikki alueen kunnat ovat PHLU:n jäseniä. Yhteensä PHLU:ssa on jäseniä 221 ja niistä suurin osa on urheiluseuroja.

PHLU:n toimisto sijaitsee Lahden Urheilukeskuksessa.

1.2. Aluejohtajan katsaus

Terveysliikunta- strategia 2020

Visio:

”Päijät-Häme on terveysliikunnan edelläkävijä Suomessa. Päijät-Hämeen liikuntaolosuhteet, -tarjonta ja terveysliikunnan asiantuntemus lisäävät alueellista vetovoimaisuutta. Päijät-Hämeläiset liikkuvat enemmän kuin muiden maakuntien asukkaat”.

Urheilustrategia - Sport Päijät-Häme 2020

”Päijät-Hämeläinen urheilijan polku on yhdessä eri toimijoiden kanssa rakennettu reitti, jota pitkin voi kulkea kohti kansainvälistä huippua”.

Visio:

”Halu tehdä asioita yhdessä koko maakunnan urheilun hyväksi. Urheilijan polkua tukeva verkosto on Suomen paras”.

Valtakunnallisesti liikunta- ja urheilukulttuurissa eletään edelleen muutoksen aikaa. Olympiakomitean ja Valon ylimääräisessä kokouksessa 20.6.2016 tehtiin päätökset, jotka yhdistävät kaksi järjestöä. Uusi Olympiakomitea aloitti toimintansa 1.1.2017. Liikunnan aluejärjestöt eivät ole uuden Olympiakomitean jäseniä, mutta yhteistyötä tullaan tekemään jatkossakin yhdessä päätetyn vision ja tavoitteiden osalta.

Valtakunnallinen muutos ja murros ovat saaneet aikaan sen, että paikallistasolla liikuntatoimijoiden rivit ovat tiivistyneet entisestään ja yhteistyötä tehdään aidosti maakunnallisen liikuntakulttuuriin eteen. Hyvänä osoituksena tästä on mm. se, että Päijät-Hämeessä arvioitiin ja päivitettiin vuoden 2016 aikana Päijät-Hämeen terveysliikuntastrategia yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Samanaikaisesti Päijät-Hämeeseen laadittiin ensimmäistä kertaa maakunnan historiassa ensimmäinen maakunnallinen urheilustrategia, joka kulkee nimellä ”Sport Päijät-Häme”.

Urheilustrategian lähtökohtana on halu tehdä asioita yhdessä koko maakunnan urheilun hyväksi ja luoda maakuntaan Suomen paras urheilijan polkua tukeva verkosto. Keskeisiksi tavoitteiksi ja kärjiksi strategiatyössä on nostettu selkeä urheilijan polku, vahva seurayhteistyö sekä kaksoisuran eli urheilun ja opiskelun yhdistäminen.

Strategiatöiden keskeisenä tavoitteena on ohjata kuntia, seuroja ja muita toimijoita tekemään ratkaisuja, jotka edistävät liikunnan ja urheilun harrastamista ja sitä kautta ihmisten hyvinvointia. Tärkeää on myös, että asioita tehdään ja mietitään yhdessä yhteisen tavoitteen suunnassa. Strategiat on laadittu vuoteen 2020 asti.

PHLU:n toimialueen kunnissa toteutettiin strategiantyön tueksi syksyllä kysely kuntien liikuntapalveluista. Kyselyssä kerättiin tietoa kuntalaisten liikuntatottumuksista sekä toiveista kunnan liikuntapalveluihin. Kyselyyn vastasi 1650 kuntalaista ja kyselyssä mukana olleet kunnat ovat saaneet kuntakohtaiset vastaukset käyttöönsä palveluiden kehittämiseksi. Seuratoiminnassa mukana oleville toimijoille tehtiin myös kysely urheilustrategiantyön pohjaksi.

Laajan strategiantyön lisäksi PHLU:ssa edistettiin muutenkin paikallista liikunta- ja urheilutoimintaa joka sektorilla. LITTI -työllistämishankkeen kautta ohjattiin paikalliseen seuratoimintaan rahaa palkkatukien muodossa vuoden aikana yli 3 miljoonaa euroa. Startti Duuniin -hankkeen kautta seurat saivat tukea seuratoiminnan kehittämiseen palkkatukien ja koulutusten muodossa lähes 100 000 euroa. PHLU:n omien kehittämishankkeiden lisäksi seuroja ja kuntia on konsultoitu seuratuksen ja erilaisten hanketuksen hakuun.

Alueen toimijoille järjestettiin 122 koulutusta ja niissä koulutettiin yhteensä 2201 henkilöä. Alueen järjestämien tilaisuuksien ja tapahtumien kautta on liikutettu ja testattu useita tuhansia ihmisiä. Laadukkaan perustoiminnan lisäksi PHLU:n toimintaa on vuoden aikana kehitetty niin, että palveluilla pystytään kattamaan entistä paremmin toiminnasta aiheutuvia kuluja. Taloudellisesti tulos oli positiivinen.

PHLU:n tehtävänä on olla alueellaan liikunnan ja urheilun kokoava voima ja yhteistyön rakentaja. Jatkamme tällä tiellä ja kiitämme kaikkia kuluneesta vuodesta ja yhteistyöstä!

Terveisin aluejohtaja *Mai-Britt Salo*

2. Toiminta ja tavoitteet

2.1. Elinvoimainen seuratoiminta

Tavoitteena on luoda innostuksesta ja osaamisesta vetovoimaa urheiluseuratoimintaan ja huolehtia siitä, että alueen seura- ja järjestötoiminta on elinvoimaista ja laadukasta. Menestyvä seura on hyvin johdettu ja se toimii oman toiminta-ajatuksen mukaisesti omalla osaamisalueellaan.

Vuonna 2016 seuratoiminnan painopistealueina olivat seurojen ja kuntien välisen yhteistyön vahvistaminen, omaehtoisen liikkumisen tukeminen urheiluseuroissa sekä seurojen keskinäisen yhteistyön lisääminen. Seurahallinnon ja valmennusosaamisen kehittämistä koulutuksen avulla jatkettiin edelleen.

Keskeisiä toimenpiteitä olivat kunta-seuraforumit, seurojen verkostotapaamiset ja teemaillat, Unelmat Liikkeelle -kuukauden toteuttaminen sekä koulutus. PHLU oli vahvasti mukana kehittämässä myös koko maakunnan ja eteläisen alueen seuratoiminnan palveluita, valtakunnallista valmentaja- ja ohjaajakoulutusta sekä maakunnallista urheilustrategiaa yhdessä muiden toimijoiden kanssa. PHLU:n seurakehittäjä vastasi myös valtakunnallisesta VALO:n ja liikunnan aluejärjestöjen VOK-koulutuksen uudistamistyön sisältötyöstä sekä rakensi alueille käyttöön yhden illan Tervetuloa Liikuttajaksi -koulutuksen.

Tukipalveluina seuroille tarjottiin taloushallinnon palveluita, asiantuntija- ja kehittämispalveluita, jäsenpalveluita sekä ansiomerkkijärjestelmää seuratoimijoiden palkitsemiseksi ja muistamiseksi. Taloushallinnon palveluita tarjottiin vuoden aikana 39 seuralle.

PHLU on jatkanut alueen seuratoiminnan tukemista ja kehittämistä myös Liikunnalla tukea työelämään LITTI -hankkeen kautta. Kulunut toimintavuosi oli kolmivuotisen LITTI -hankkeen viimeinen vuosi. Hankkeen aikana on työllistetty päijäthämäläisiin urheiluseuroihin ja muihin yhdistyksiin palkkatuella 425 eri henkilöä ja työkokeilulla 140 eri henkilöä. Palkkaa hankkeen kautta palkatuille henkilöille on maksettu kolmen vuoden aikana yli 8 miljoonaa euroa. Vuonna 2016 LITTI -hankkeen kautta palkkatukityöllistettyjä oli yhteensä 249 henkilöä ja työkokeilijoita 49.

LITTI -hankkeen lisäksi alueen seuratoimintaa on tuettu Startti Duuniin -hankkeen avulla. Hankkeen kautta seuroihin palkattiin ohjaajia, valmentajia ja muita seuratyöntekijöitä.

Lahdessa toteutettiin helmikuussa pilottikokeiluna myös valtakunnallinen Unelmat Liikkeelle -hanke. Hankkeen kautta liikutettiin lähes 10 000 ihmistä 342 erilaisessa tapahtumassa ja lajikokeiluissa.

Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu Ry

Tavoitteet	Toimenpiteet	Tulokset
<p>Kuntien ja seurojen välisen yhteistyön vahvistaminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • kunta/ seurafoorumit 8 kunnassa • Seurat mukaan järjestämään koulujen liikunnallisia iltapäiviä • 50 seuraa mukana harrastemessuilla 	<ul style="list-style-type: none"> • Järjestään kuntien kanssa yhteistyössä kunta-seurafoorumit • Aktivoidaan seurat mukaan järjestämään kouluissa liikunnallisia iltapäiviä • Rekrytoidaan seuroja mukaan kuntien harrastemessuille 	<ul style="list-style-type: none"> • Kunta/seurafoorumeita järjestettiin yhteistyössä 7 kunnan kanssa. Osallistujia yhteensä 76. Lisäksi yhteinen seurafoorumi ESLU:n kanssa, jossa osallistujia n. 50. • Koulujen iltapäivätoiminnassa mukana olevien seurojen määrä oli noin 10 seuraa. • Messutoiminnassa mukana Lahdessa ja Heinolassa 30 seuraa
<p>Seurojen aktivointi omaehtoisen liikkumisen tukemiseen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Omaehtoisen liikkumisen tukeminen esillä 10 eri seuratapaamisessa • 50 seuraa mukana Urheilun Unelmakuukauden toteuttamisessa • Liikuntatsemppari -koulutuksissa 30 osallistujaa 	<ul style="list-style-type: none"> • Aktivoidaan seuroja omaehtoisen liikkumisen tukemiseen seuratapaamisten ja tiedottamisen kautta • Aktivoidaan seurat mukaan toteuttamaan tapahtumia ja toimintoja Unelmakuukauden aikana • Järjestetään Liikuntatsemppari -koulutuksia 	<ul style="list-style-type: none"> • Omaehtoisen liikkumisen merkitystä tuotu esiin valmentaja- ja ohjaajakoulutuksissa ja muissa tapaamisissa • Lahden Unelmakuukaudessa helmikuussa oli mukana seuroja vain muutama. Tapahtumia / kokeiluja sen sijaan oli yhteensä 342 ja ne liikuttivat lähes 10 000 ihmistä. • Liikuntatsemppari -koulutuksen nimi muutettiin Tervetuloa Liikuttajaksi ja niissä oli yhteensä 35 osallistujaa
<p>Seurojen välisen yhteistyön lisääminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • 15 teemailtaa / seurafooriumia • 5 erilaista jatkoprosessia, joista seuraa jokin pysyvämpi yhteistyömuoto 	<ul style="list-style-type: none"> • Järjestetään seurojen yhteisiä teemailtoja ja foorumeita • Kannustetaan ja tuetaan seuroja yhteistyöhön ja yhteisiin kehittämisprosesseihin 	<ul style="list-style-type: none"> • Teemapäiviä ja tapahtumia yhteensä 10 • Yhteisiä prosesseja ja yhteistyömuotoja suunniteltiin mm. hankkeiden ja koulujen aamuharjoitusten osalta.

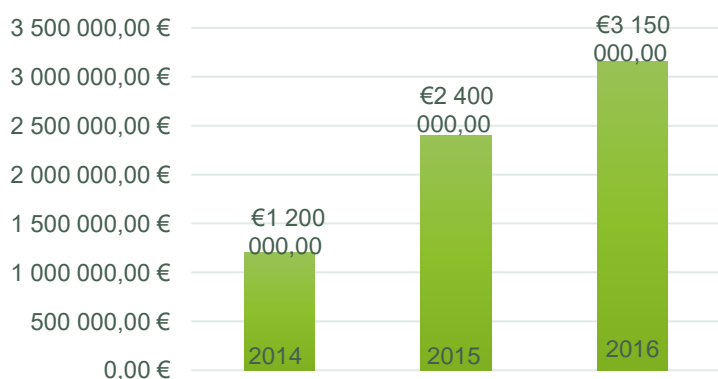
Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu Ry

Tavoitteet	Toimenpiteet	Tulokset
<p>Valmentajien ja ohjaajien osaamisen lisääminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • 30 koulutustilaisuutta ja 300 osallistujaa • 4 valmentajatapaamista • Liikuttajakoulutuksen pilotointi 	<ul style="list-style-type: none"> • Järjestetään TOK- ja VOK-koulutuksia sekä muita tilauskoulutuksia • Pidetään valmentajatapaamisia yhteistyössä P-H Urheiluakatemia kanssa • Pilotoidaan liikuttajakoulutus PHLU:n alueella 	<ul style="list-style-type: none"> • Koulutustilaisuuksia pidettiin yhteensä 27 ja niihin osallistui 272 koulutettavaa • Valmentajatapaamisia järjestettiin 2, joissa 50 osallistujaa. Lisäksi infottiin ja oltiin mukana Akatemian muissa valmentajatapaamisissa. • Pilottikoulutus siirtyi syksystä 2016 keväälle 2017. Kevään 2017 pilottikoulutus järjestetään yhteistyössä Lamk Sportsin ja Haaga-Helian kanssa, koulutus on jo täynnä.
<p>Seuratoiminnan laadun kehittäminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • 6 seurahallinnon koulutustilaisuutta ja 60 osallistujaa • 20-30 seurakäyntiä • 4 päätoimisten / toiminnanjohtajien tapaamista • 4-5 seura-auditointia 	<ul style="list-style-type: none"> • Järjestetään seurahallinnon koulutuksia • Tehdään seurakäyntejä ja -tapaamisia • Pidetään toiminnanjohtajien ja päätoimisten verkostotapaamisia • Tehdään sinettiseuratoimintaa 	<ul style="list-style-type: none"> • Koulutuksia järjestettiin 4 ja niissä osallistujia 32 • Seuratapaamisia yhteensä noin 20 • Toiminnanjohtajille ja puheenjohtajille ei järjestetty erikseen tapaamisia, mutta he olivat hyvin edustettuina muissa seuratapaamisissa. • Sinettiauditointeja tehtiin yhteensä 3. Lisäksi PHLU oli mukana valtakunnallisessa sinettiseuraseminaarissa. • Startti Duuniin -hankkeelle myönnettiin rahoitusta vuodelle 2016. Hankkeen kautta palkattiin nuoria töihin urheiluseuroihin yhteensä 87 kuukaudeksi. Hankkeen aikana järjestettiin myös koulutuksia seuroille ja työntekijöille.

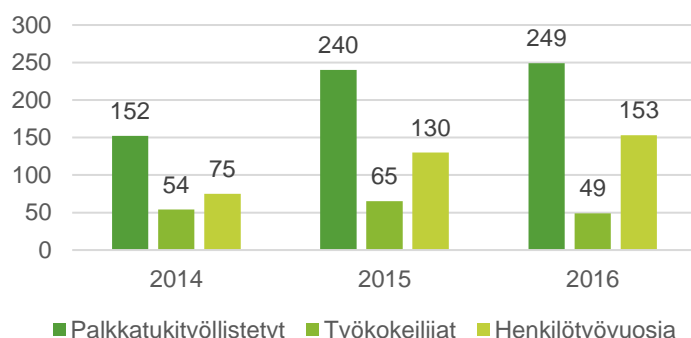
Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu Ry

Tavoitteet	Toimenpiteet	Tulokset
<p>Urheiluseuratoiminnan tukeminen LITTI – työllisyysprojektin avulla</p> <ul style="list-style-type: none"> • 200 palkkatukityöllistettyä ja 100 työkokeilijaa mukana toiminnassa • 60 seuraa mukana toiminnassa • 30-40 tapahtumassa apuna Tapahtumaryhmä <p>Työttömien työmarkkina-avalmiuksien parantaminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • 100 lyhyt-kurssille osallistunutta • 15 oppisopimus-koulutukseen osallistunutta • 50 liikuntaneuvontaan osallistunutta <p>Urheiluseurojen tukemisen varmistaminen myös jatkossa työllistämiprojektin avulla</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hankkeen jatkon varmistaminen 	<ul style="list-style-type: none"> • Työllistetään palkkatukityöllistettyjä ja työkokeilijoita seuroihin • Tarjotaan LITTI Tapahtumaryhmän palveluja ja apua urheiluseurojen tapahtumiin • Järjestetään koulutusta ja lyhyt-kursseja (mm. järjestyksenvälitys, hygieniapassi, EA-koulutus) • Tarjotaan oppisopimuskoulutusta • Ohjataan liikuntaneuvontaan • Uuden hankesuunnitelman laatiminen ja rahoituksen neuvottelemine 	<ul style="list-style-type: none"> • Palkkatukityöllistettyjä on vuonna 2016 ollut 249 henkilöä ja työkokeilijoita 49 henkilöä • Mukana olevia urheiluseuroja on ollut 50 • Tapahtumaryhmä on osallistunut yli 100 urheiluseurojen tapahtumaan • lyhyt-kurssille osallistumisia on ollut 121 kolmessa eri tilaisuudessa • Oppisopimuskoulutukseen on osallistunut 17 henkilöä • Liikuntaneuvontaan on osallistunut alle 10 LITTI -asiakasta • Hankkeen loppuseminaari järjestettiin 24.11. ja siihen osallistui 82 hlöä. • Uudelle hankkeelle myönnettiin rahoitusta 2 + 1 vuodeksi

Hankkeen kautta tuettu yhdistystoimintaa

Hankkeen kautta työllistettyjen määrä vuosina 2014-2016

2.2. Liikkuva lapsuus

Tavoitteena on tukea paikallistason toimijoita kunnissa edistämään lasten aktiivisempaa arkea liikunnan suositusten suunnassa. Toiminnan painopiste on varhaiskasvatuksen ja koulun liikunnallistamisessa. PHLU vastasi alueellaan valtakunnallisesta lasten ja nuorten liikuntaohjelman toteutuksesta.

Lasten ja nuorten liikunnassa PHLU tarjosi monipuolisia työvälineitä päivähoiton ja koulujen henkilöstölle sekä muille lasten liikuntaa järjestäville tahoille. Työtä tehtiin pääsääntöisesti koulutuksien, tapahtumien ja konsultoinnin avulla.

PHLU:n yhteistyötahot lasten liikunnassa ovat alueen kunnat, Valo ry, Etelä-Suomen aluehallintovirasto, Liikkuva koulu-ohjelma, oppilaitokset, urheiluseurat ja muut lasten Lasten liikunnan kehittämistä tehtiin edelleen vahvasti koulutusten avulla. Vuoden aikana toteutettiin ennätyselliset 72 koulutustilaisuutta, joihin osallistui 1 234 hlöä.

Varhaiskasvatuksen kehittämistoimenpiteillä vähennettiin istumista lisäämällä aktiivisia hetkiä arkeen, kannustettiin lapsia omaehtoiseen liikkumiseen välineiden ja olosuhteiden avulla, pohdittiin aikuisen asennetta liikkumisen suhteen ja tuettiin lasten motoristen taitojen kehittymistä paremmalla suunnittelulla.

Koulujen henkilöstö jakoi mentoroinneissa ajatuksia toimintaympäristön muokkaamisesta, oppilaiden osallistumisesta, oppituntien toiminnallistamisesta, istumisen vähentämisestä ja urheiluseurayhteistyön tiivistämisestä.

Vierumäen Leiritulet -liikuntaleiri järjestettiin Suomen Urheiluopistolla 6.-9.6.2016 Olympiateemalla. Leirin olympialaisissa olivat mukana leirin kummiurheilijat Taru Kuoppa, Simo Mäkelä, Eemeli Salomäki, Niina Piironen ja Olli Muotka. Leirille osallistui yhteensä 587 leiriläistä ja ohjaajaa.

PHLU:n Joulumaa järjestettiin 1.12. Tapahtuma onnistui järjestelyiltään hyvin ja tapahtuman kävijämäärä kasvoi jo noin 1 400 kävijään. Toimijoita tapahtumassa oli mukana 30.

**VIERUMÄEN
LEIRITULET**
SINCE 1951

Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu Ry

Tavoitteet	Toimenpiteet	Toteuma
<p>Liikkuva varhaiskasvatus</p> <p>Innostetaan varhaiskasvatuksen henkilökuntaa kehittämään liikuntakasvatusta arjessa ja kannustamaan lapsia sekä perheitä liikunnalliseen elämäntapaan.</p> <ul style="list-style-type: none"> • 10 koulutusta 200 osallistujaa • 2 alueellista verkostotapaamista • Varhaiskasvatuksen toimijat ovat mukana Unelmat liikkeelle -kuukaudessa. 	<p>*Järjestettiin koulutusta varhaiskasvattajille. Aiheina motoristen taitojen havainnointi, liikuntaa pienissä tiloissa, nassikkapaini, alle 3 -vuotiaiden liikunta, olympiakasvatus, lasten tanssi. Lisäksi toteutettiin uudet liikuntasuositukset käytäntöön koulutusta kaikille lahtelaisille varhaiskasvattajille.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Toteutettiin alueellisia liikuntavastaavien verkostotapaamisia. Aiheina oli Unelmat liikkeelle, lasten aktiivisuuden mittaaminen, motoristen taitojen havainnointi sekä Ilo kasvaa liikkuen -ohjelma. • Kannustettiin kuntia kehittämistuen hakemiseen sekä Ilo kasvaa liikkuen ohjelmaan. • Monipuolisen liikunnan toteuttaminen Päivis-futis sekä eskarit Ratikalla tapahtumissa. 	<p>Koulutuksia järjestettiin 17, joihin osallistui 331 hlöä.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Verkostotapaamisia oli kaksi ja osallistujia 34. • Lahtelaiset päiväkodit osallistuivat Unelmat liikkeelle -kuukauteen. • Alueemme kunnista Lahti sai avustusta vuodelle 2016. Ilo kasvaa liikkuen ohjelmaan on liittynyt mukaan viisi kuntaa kokonaisuudessaan ja 68 päivähoitoyksikköä alueen 130 yksiköstä. • Neljässä tapahtumassa liikkui yhteensä yli tuhat lasta.

Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu Ry

Tavoitteet	Toimenpiteet	Tulokset
<p>Liikkuva koulu Innostetaan kouluja liikkumaan tunti jokaisena koulupäivänä ja kannustetaan toimijoita monipuolisen liikunnan toteuttamiseen.</p> <p>Kuntakohtainen kehittämistyön tukeminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • koulutustilaisuus aluehallintoviranomaisten kanssa <p>Koulukohtaisen kehittämistyön tukeminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • 8 koululle mentorointipalvelua • alueellinen Liikkuva koulu -verkostotapaaminen <p>Oppilaiden osallisuuden tukeminen koulutusten avulla</p> <ul style="list-style-type: none"> • väkkärikoulutuksia ala- ja yläkouluihin 18 koulutusta/350 oppilasta <p>Liikuntakerho toiminnan edistäminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • kerho-ohjaajakoulutuksia 2/40 osallistujaa • 3 koulun ja urheiluseurojen yhteistyötapaamisia 	<ul style="list-style-type: none"> • Järjestettiin yhteistyössä aluehallintoviranomaisten kanssa alueellinen Liikkuva koulu -seminaari Lahdessa • Toteutettiin kunta- ja koulukohtaista mentorointia. • Järjestettiin väkkärikoulutuksia ala- ja yläkouluihin sekä kannustettiin #MunLiike kampanjaan • Toteutettiin kerhokartoitus alueella. • Aloitettiin kunta- ja urheiluseurayhteistyön kehittäminen Lahdessa, jonka tiimoilta kokoonnuttiin kunnan liikuntapalveluiden ja seurojen kanssa. Lisäksi koulu, urheiluopisto ja urheiluseura yhteistyötä pidettiin esillä mentoroinneissa ja seurafoorumeissa. 	<ul style="list-style-type: none"> • Seminaarissa oli monipuolinen ohjelma, jonka luennoista ja työpajoista vastasivat valtakunnalliset asiantuntijat. Osallistujia oli 121. • Alueen kouluista on rekisteröitynyt liikkuviksi kouluiksi 69 alueen 130 koulusta. • Mentorointeja järjestettiin Orimattilassa, Hollolassa, Lahdessa ja Heinolassa. Mentorointitilaisuuksia oli 17, joihin osallistui 158 hlöä. Mukana oli 44 koulua. • Alueelliset verkostotapaamiset siirtyivät 2017 alkuvuoteen. • Toteutettiin 18 väkkärikoulutusta, joihin osallistui 356 oppilasta. Yläkoulujen valtakunnalliseen #MunLiike -kampanjaan osallistui alueemme 16 koulua, yhteensä lähes 5000 oppilasta. • Koulutustarvetta ei ollut. • Kartoituksen ja koulujen toiveiden pohjalta toteutettiin seura- ja urheiluopisto yhteistyönä kerhotoimintaa ja harrastetoimintaa Lahdessa (mm. Lahen Lapset Liikkuu -kokeilussa) ja Hollolan kouluilla. Kehittämistilaisuuksia oli yhteensä 5.

Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu Ry

Tavoitteet	Toimenpiteet	Tulokset
<p>Opettajien ja muiden koulutoimijoiden osaamisen lisääminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • 10 koulutusta 200 osallistujaa • Lahden koulut ovat mukana Unelmat Liikkeelle -kuukaudessa 	<ul style="list-style-type: none"> • Järjestettiin koulutuksia opettajien ja muiden koulutoimijoiden osaamisen lisäämiseksi. Koulutusta järjestettiin toiminnallisen oppimisen tukemiseen ja lisäksi liikuntatuntien tueksi Jonot mataliksi -koulutuksin. 	<ul style="list-style-type: none"> • 15 koulutukseen osallistui 232 opettajaa. • Osa kouluista osallistui myös Unelmat Liikkeelle -kuukauteen.
<p>Toteutetaan liikuntatapahtumia yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vierumäen Leiritulet -liikuntaleirillä on mukana vähintään 25 eri toimijatahoa, 550 leiriläistä, 120 ohjaajaa • Joulumaa tapahtumassa on mukana 20-30 toimijaa ja noin 800 osallistujaa 	<ul style="list-style-type: none"> • Järjestettiin monipuolinen ja innostava Vierumäen Leiritulet -liikuntaleiri 6.-9.6.2016 Olympiateemalla. Leiriläiset liikkuvat 12 lajiryhmässä, 10 lajimix -ryhmässä ja kahdessa perheleirissä. Leirin toteuttamiseen osallistui alueen urheiluseuroja sekä lajiliittoja ja muita kumppaneita. • Toteutettiin PHLU:n Joulumaa -tapahtuma 1.12.2016 Lahden Urheilukeskuksessa. Joulupolun varrella oli alueemme toimijoiden järjestämiä liikunnallisia toimintapisteitä. 	<ul style="list-style-type: none"> • Leiri onnistui hienosti. Leiritoimintaan osallistui yli 30 toimijatahoa, 487 leiriläistä ja 100 ohjaajaa. • Pääyhteistyökumppanit olivat Suomen Urheiluopisto ja Etelä-Suomen Sanomat. Monipuolisia lajikokemuksia ja muuta leiriohjelmaa oli toteuttamassa useita seuroja ja toimijoita. Liitteessä lista toimijoista. • Kuntayhteistyötä tehtiin Kärkölän, Myrskylän ja Pertunmaan kanssa, jotka olivat tukemassa kuntien lapsia leirikustannuksissa. • Tapahtuma onnistui todella hyvin ja illan aikana joulupolun kiersi 1 400 hlöä. Toimijoita oli mukana 30.

2.3. Lisää liikettä nuorille ja aikuisille

Painopistealueet ovat olleet KKI-toiminta, sekä liikuntaneuvonnan ja henkilöstöliikunnan kehittäminen. Työtä on tehty pääsääntöisesti verkostotapaamisten, konsultoinnin, koulutusten, tapahtumien sekä liikuntaneuvonnan ja henkilöstöliikunnan avulla.

PHLU on vastannut alueen liikuntaneuvonnan kokonaisvaltaisesta kehittämisestä yhdessä peruspalvelukeskus Oivan, peruspalvelukeskus Aavan, PHSoten terveyden edistämisen yksikön ja toimialueen kuntien kanssa. PHLU:n toimialueella liikuntaneuvontaa on toteutettu vuoden 2016 aikana 14 kunnassa, toimialueen 16 kunnasta. Osaan kunnista palvelu on tuotettu yhteistyössä PHLU:n liikuntaneuvojien kanssa.

PHLU on toteuttanut ja kehittänyt henkilöstöliikuntaa alueellisesti. Kehittämisen painopisteinä ovat olleet henkilöstöliikunnan palveluketjun rakentaminen ja vahvistaminen sekä **osaamisen lisääminen**. PHLU on toteuttanut erilaisia kuntotestaus- ja liikuntapalveluita vuoden 2016 aikana reilussa 27 tapahtumassa joko itse toteuttajana tai osatoteuttajana. Näiden palveluiden kautta on tavoitettu yhteensä 4 093 asiakasta.

Valtakunnallinen Matka hyvään kuntoon -kampanja on kannustanut työyhteisöt matkalle kohti hyvinvoivaa ja tuloksellista työyhteisöä. Matka hyvää kuntoon -kiertue järjestettiin 19.-23.9., kiertueen pysähdyspaikkakunnat olivat Hollola, Lahti ja Heinola. Kiertueen aikana järjestettyihin testeihin osallistui 2 766 hlöä ja 53 työyhteisöstä.

Vuoden 2016 alussa käynnistyi Liikettä Lahden alueen yrittäjille -kehittämishanke, jonka tavoitteena on ollut lisätä Lahden alueen mikroyritysten (1-9 työntekijää) yrittäjien ja työntekijöiden liikunnan harrastamista ja yleisesti arjen fyysistä aktiivisuutta. Hankkeessa oli mukana 77 yritystä, 125 työntekijää. Alueen oppilaitokset, useat urheiluseurat ja työterveyshuoltotoimijat ovat olleet hankkeessa myös mukana aktiivisesti.

PHLU on ollut mukana tuottamassa palveluja Lahden kaupungin Liikuntapalveluiden LIIRA – Liikettä ilman rajoja -hankkeeseen. Hanke on edistänyt maahanmuuttajien kotouttamista liikunnan avulla. PHLU on ollut myös osatoteuttajana Osallistava ryhmäliikuntaneuvonta -hankkeessa.

Aikuis- ja terveystoiminnan koulutustapahtumia on ollut yhteensä 41, joissa on ollut yhteensä 714 koulutuskäyntiä. Näistä liikuntaneuvonnan osuus on ollut noin 75%.

Yhteistyötahot ovat olleet toimialueen kunnan liikunta-, sosiaali- ja terveystoimi, Kunnossa Kaiken Ikää (KKI) -ohjelma, Valtakunnallinen Liikunta ja Urheilu organisaatio (Valo) ry, Etelä-Suomen aluehallintovirasto, urheiluseurat, kansanterveysjärjestöt, opistot, maakuntaliitto, yksityiset palveluntuottajat, työyhteisöt, apteekit sekä muut aikuis- ja terveystoimintaa edistävät tahot.

Hanketuki-avustukset	Tuettujen hankkeiden lukumäärä (2015)	Tuettujen hankkeiden tukisumma euroina (2015)	Tuettujen hankkeiden lukumäärä (2016)	Tuettujen hankkeiden tukisumma euroina (2016)
AVI	10	90 000	11	166 000
KKI	9	32 100	9	57 900
Yhteensä	19	122 100	20	223 900

Taulukko; Aluehallintoviraston (AVI) liikunnallisen elämäntavan edistämisen avustukset ja Kunnossa kaiken ikää (KKI)-hanketuet alueelle.

Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu Ry

Tavoitteet	Toimenpiteet	Toteuma
<p>Nuorten harraste-liikuntatoiminnan kehittäminen Sportti 13+-hankkeen avulla.</p> <ul style="list-style-type: none"> • 10 kuntaa mukana toiminnassa • 5 koulutusta, 50-70 koulutettua 	<ul style="list-style-type: none"> • Laaditaan hankkeelle toimintasuunnitelma ja tavoitteet • Kootaan kuntakohtaiset työryhmät • Järjestetään vertaisohjaaja-koulutukset 	<ul style="list-style-type: none"> • Hankkeelle ei saatu rahoitusta ja hanke jäi toteuttamatta.
<p>Nuorten ja aikuisten harraste- ja terveysliikuntaa lisäävän toiminnan kehittäminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • 20 alueellista ja paikallista verkostotilaisuutta • 20-30 hanketukihakijaa • 1000 uutta liikuntatapahtumaa /-kokeilua Urheilun unelmakuukauden aikana • Urheilun unelmavuodessa 2017 mukana kaikki toimialueen kunnat 	<ul style="list-style-type: none"> • Järjestetään ja osallistutaan alueellisiin ja paikallisiin yhteistyöverkostoihin • Kannustetaan toimijoita hanketukihakuun • Toteutetaan Urheilun unelmakuukausi Lahdessa helmikuussa • Valmistellaan vuoden 2017 Urheilun unelmavuotta 	<ul style="list-style-type: none"> • 31 yhteistyöverkosto-tilaisuutta • 42 KKI- ja AVI-hanketukihakijaa, joista 20 tuettua KKI- ja AVI-hanketta, tuettujen hankkeiden summa on ollut 223 900€ • Unelmakuukauden aikana saatiin rekisteröityjä tapahtumia yhteensä 342, mutta yhteensä tapahtumia järjestettiin noin 600. Unelmakuukausi liikutti lähes 10 000 lahtelaista. • Unelmat Liikkeelle kuukauteen lähtee mukaan 8 alueen kuntaa, joista 6 kuntaa yhteistyössä PHLU:n kanssa. • Lahden kaupungin LIIRA – Liikettä ilman rajoja -hankkeen osatoteutus yhteistyössä Lahden kaupunki Liikuntapalveluiden kanssa. • Hanke on edistänyt maahanmuuttajien kotouttamista liikunnan avulla. • Hankkeen osallistujille on järjestetty ohjattua yksilö- ja ryhmäliikuntaa, lajitunteja, koulutusta, vertaistoimintaa, tapahtumia ja teemapäiviä. • Hankkeen sisältöjä on ollut toteuttamassa yli 40 urheiluseuraa ja muuta toimijaa

Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu Ry

Tavoite	Toimenpiteet	Tulos
<p>Arvioidaan Päijät-Hämeen terveysliikuntastrategian 2009-2020 ja kuntien toimenpideohjelmien toteutuminen</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Arvioidaan terveysliikuntastrategian ja toimenpideohjelmien toteutuminen maakunnallisesti ja kuntakohtaisesti • Päivitetään strategia tarvittaessa 	<ul style="list-style-type: none"> • Arviointi- ja päivitystyö on tehty vuoden 2016 aikana, se on julkistettu Päijät-Hämeen Urheilugaalassa 2017 • Strategiatyö jatkuu kevään 2017 aikana mm. jalkauttamistyön ja kuntakohtaisten toimenpiteiden täydentämisen osalta
<p>Liikuntaneuvonnan palveluketjun toteuttaminen ja kehittäminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • 20 kehittämistyöryhmien tapaamista • 15 kunnassa toteutetaan liikuntaneuvontaa jatkossakin • 2-3 koulutusta vuodessa • 10-15 seuraa mukana liikuntaneuvonnan palveluketjussa 	<ul style="list-style-type: none"> • Pidetään alueellisia ja kuntakohtaisia kehittämistyöryhmiä/ • Kehitetään ja toteutetaan liikuntaneuvontapalvelua ja varmistetaan, että toiminta säilyy kunnissa • Järjestetään liikuntaneuvojien/hoitohenkilöstön koulutuksia • Käynnistetään liikuntaneuvonta uusille kohderyhmille (työttömät, työyhteisöt) • Aktivoidaan seuroja mukaan palveluiden tuottajaksi. 	<ul style="list-style-type: none"> • Yhteensä 43 kehittämistyöryhmän tapaamista • Liikuntaneuvontaa toteutetaan 14 kunnassa, uusina Pertunmaa ja Loviisa • 3 liikuntaneuvonnan koulutuspäivää, joissa on ollut osallistujia 138 • Liikuntaneuvonnan käynnistäminen Liikettä Lahden alueen yrittäjille. Osallistava ryhmäliikuntaneuvonta -hanke; liikuntaneuvonnan laajeneminen Lahdessa; kuntakohtaiset uudet toimintatavat ja -mallit; yhteistyön avaaminen työterveyshuolto Mehiläisen kanssa. • Ei "aktiivisia" seuratoimijoita, ne ovat osa liikuntaneuvonnan palveluketjua

Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu Ry

Tavoite	Toimenpiteet	Tulos
<p>Työyhteisöille suunnattujen henkilöstöliikunta - palveluiden kehittäminen ja toteuttaminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • 30 työyhteisöön toteutettua henkilöstöliikunnan palvelua • Matka hyvään kuntoon -rekkakiertue ja Tulosta kohti -sitouttamistilaisuudet tavoittavat 1 500 henkilöä ja 50 työyhteisöä • Pienyrittäjille suunnattuun hankkeeseen osallistuu 20 työyhteisöä ja 150 henkilöä 	<ul style="list-style-type: none"> • Tuotetaan henkilöstöliikunnan palveluita • Toteutetaan Matka hyvään kuntoon -rekkakiertue syksyllä 2016 ja sen Tulosta kohti -sitouttamistilaisuudet yhteistyössä KKI-ohjelman ja paikallisten toimijoiden kanssa • Toteutetaan pienyrityksille suunnattu henkilöstöliikuntahanke (KKI-kehittämishanke) 	<ul style="list-style-type: none"> • 27 työyhteisöön kohdistunutta henkilöstöliikunnan palvelua toteutunut, joissa on ollut 4 093 osallistujaa • Tulosta kohti -tilaisuus on tavoittanut 51 osallistujaa, 42 työyhteisöä • Matka hyvään kuntoon -rekkakiertue on tavoittanut 2 766 osallistujaa, ja ainakin 53 työyhteisöä • Liikettä Lahden alueen yrittäjille -hankkeessa on ollut mukana 77 työyhteisöä ja 125 henkilöä • Hanke on toteutettu hankesuunnitelman mukaan, osallistujille on järjestetty liikuntalajikokeiluja, liikuntaneuvontaa ja luentoja eri hyvinvoinnin osa-alueista • 10 urheiluseuraa on järjestänyt lajikokeiluja Liikettä Lahden alueen yrittäjille -hankkeessa

2.4. Menestyvä huippu-urheilu

Menestyvän huippu-urheilun osalta PHLU keskittyy urheilijan polun alkupään toimenpiteisiin; liikumisen kokonaismäärän ja harjoittelun laadun lisäämiseen sekä urheilullisen elämäntavan edistämiseen lapsuusvaiheessa. Vuoden 2016 keskeisenä tavoitteena oli selkeyttää alueellisesti eri toimijoiden roolit urheilijan polulla.

Toimenpiteinä menestyvän huippu-urheilun edistämiseksi olivat maakunnallisen urheilustrategian, Sport Päijät-Häme, laatiminen ja urheilijan polkua tukevan verkoston kokoaminen yhteistyössä Vierumäen ja Pajulahden valmennuskeskusten sekä Päijät-Hämeen Urheiluakatemian kanssa sekä aamuharjoitusten toteuttaminen koulupäivän yhteydessä -konseptin kehittäminen ja käynnistäminen yhteistyössä opistojen, akatemian, seurojen ja koulujen kanssa. Myös Päijät-Hämeen Urheilugaalan järjestäminen ja yhteistyö Lahden 2017 MM-hiihtojen kanssa Urheilun Unelmakuukauden osalta olivat menestyvän huippu-urheilun toimenpiteitä.

Päijät-Hämeen Urheilugaalassa tuotiin näyttävästi ja juhlallisesti esiin vuoden 2015 urheilutekoja ja nostettiin sitä kautta, niin huippu-urheilun, kuin seuratoiminnankin arvostusta alueella. Vuoden 2015 urheilijana palkittiin kolmiloikkaaja Kristiina Mäkelä, Orimattilan Jymy ry.

LITTI-työllistämishankkeen avulla avustettiin alueen urheilutapahtumien toteuttamisessa. Työntekijät olivat apuna yhteensä vuoden aikana yli 120 tapahtumassa.

Lisäksi PHLU oli aktiivisesti mukana Eteläisen alueen Menestyvä huippu-urheilu -sisältöryhmässä, Päijät-Hämeen Urheiluakatemian toiminnassa sekä Olympiakomitean valmennusosaamisen työpajoissa.

Vuoden 2016 Elämäntyöpalkinnon sai Urpo Lampinen ja illan esiintyjänä oli Jukka Poika.

Tavoitteet	Toimenpiteet	Mittarit
<p>Urheilijan polun alkuvaiheen laadukas toteutuminen alueella</p> <ul style="list-style-type: none"> Rakentaa yhteistyöverkosto joka kokoontuu säännöllisesti Käynnistetään yhteisen urheilustrategian suunnittelu 	<ul style="list-style-type: none"> Kootaan Urheilijan polkua tukeva verkosto yhteistyössä Vierumäen ja Pajulahden valmennuskeskusten ja Päijät-Hämeen Urheiluakatemian kanssa Rakentaa verkostolle yhteiset tavoitteet, vuosikello ja koulutuskalenteri Laaditaan yhteinen maakunnallinen urheilustrategia "Sport Päijät-Häme" 	<ul style="list-style-type: none"> Verkosto kokoontui vuoden aikana pienemällä sisältöryhmällä 6 kertaa ja suuremmalla ryhmällä 3 kertaa Tämä työ aloitettiin osana strategiatyötä. Työ jatkuu vuoden 2017 aikana. Maakunnallinen urheilustrategia luotiin ja se liitettiin osaksi maakunnallista terveysliikuntastrategiaa. Strategian jatkokehittäminen jatkuu vielä kevään 2017 aikana.

Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu Ry

Tavoitteet	Toimenpiteet	Mittarit
Urheilun aseman ja arvostuksen lisääminen <ul style="list-style-type: none">• 200 osallistujaa gaalassa• Palkitut ja tapahtuma näyttävästi esillä alueen eri medioissa	<ul style="list-style-type: none">• Järjestetään Päijät-Hämeen Urheilugaala	<ul style="list-style-type: none">• Tapahtuman onnistui hyvin ja sai laajaa medianäkyvyyttä alueen eri medioissa• Osallistujia gaalassa oli 209

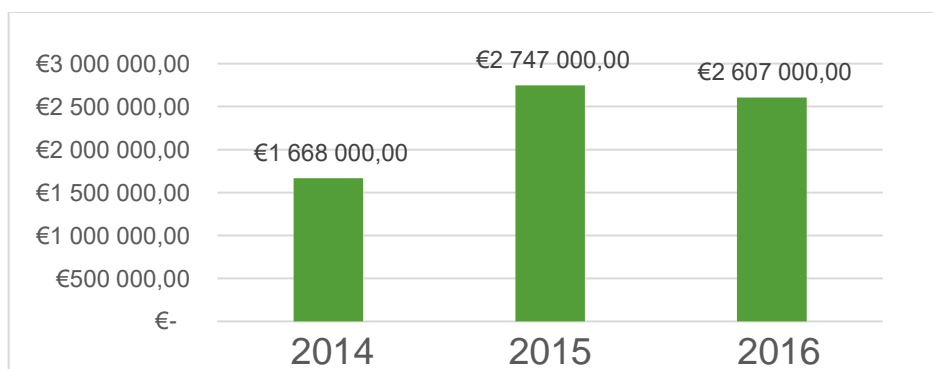
3. Vaikuttaminen

Liikunnan ja urheilun edunvalvonta ja vaikuttaminen ovat osa PHLU:n perustoimintaa. PHLU:n edustajat ovat aktiivisesti mukana vaikuttamassa valtakunnallisissa, maakunnallisissa ja paikallisissa työryhmissä ja foorumeissa. PHLU toimii tiiviissä yhteistyössä mm. muiden aluejärjestöjen, Valon, KKI-ohjelman, AVI:n, Päijät-Hämeen liiton, kuntien ja muiden sidosryhmien kanssa.

PHLU edistää seurojen toimintaa vaikuttamalla seurojen harjoitusmahdollisuuksiin, avustuksiin ja olosuhteisiin. Vuoden aikana olosuhteasioissa esillä olivat mm. Hälvälän ampurata-alueella koskettava hanke, Lahden Formula K-kerhon ratahanke ja Myrskylän kunnan koulu-/liikuntapaikkahanke. Päijät-Hämeen liiton kanssa tehtiin kuntiin myös kysely liikuntapaikkarakentamisen suunnitelmista vuoden loppupuolella.

PHLU:lla on ollut edustus Etelä-Suomen Aluehallintoviraston liikuntaneuvostossa, joka päättää liikuntapaikkarakentamisen avustuksista alle 700 000 euron hankkeisiin. PHLU:n edustajina mukana ovat olleet hallituksen jäsen Lasse Mikkelsen ja työntekijä Arto Virtanen.

Liikuntapaikkarakentamiseen myönnetyt avustukset PHLU:n toimialueella 2014, 2015 ja 2016

Seurojen lisäksi PHLU: n tärkeimpiä yhteistyötahoja paikallistasolla ovat alueen kunnat. Kunnissa tehdään tiivistä ja säännöllistä yhteistyötä kunnan liikuntatoimesta vastaavien viranhaltijoiden lisäksi myös sivistystoimen ja sosiaali- ja terveystoimen kanssa.

Vapaa-aika- ja liikuntapalveluiden kehittämisryhmän toiminta on ollut osa seudullista kehittämisryhmätoimintaa. Siinä toiminnan tavoitteena on ollut yhteistyön tiivistäminen liikuntapalveluiden ja -olosuhteiden kehittämiseksi. Ryhmän koordinaattorina ja vetäjänä on toiminut PHLU. Yhteisiin tilaisuuksiin ja toiminnan kehittämiseen on kutsuttu mukaan kaikki PHLU:n toimialueen kunnat. Vuonna 2016 toiminnan pääpainopiste on ollut Päijät-Hämeen terveystoimintastrategian (2009-2020) arvioinnissa ja päivittämisessä.

Vuonna 2016 järjestettiin myös kunnan viranhaltijoille ja luottajajohdolle suunnattu koulutuseminaari Tulevaisuuden Liikuntakunta, 14.-15.9.2016. Etelä-Suomen ja Päijät-Hämeen alueen kuntien yhteinen Tulevaisuuden liikuntakunta -seminaarissa käytiin läpi liikuntaan liittyviä ajankohtaisia asioita ja luotiin katse myös tulevaisuuden liikuntakuntaan. Seminaariin osallistui yhteensä yli 70 henkilöä.

PHLU:n viestinnän avulla tuodaan esille liikunnan ja terveyden yhteiskunnallista merkitystä lasten, nuorten ja aikuisten liikunnan ja urheilun osalta sekä kerrotaan liikunnan ajankohtaisista hankkeista. PHLU edistää toiminnallaan tasa-arvoista ja yhdenvertaista liikuntaa ja tuo omaa osaamistaan maahanmuuttajien liikuntaan.

4. Hallitus ja henkilöstö

4.1. Hallitus

PHLU: n ylintä päätösvaltaa käyttää varsinainen kokous keväällä ja syksyllä.

Kevätkokous pidettiin to 28.4.2016 Lahden Urheilukeskuksen pääkatsomorakennuksessa. Edustettuina kokouksessa oli 13 jäsenyhdistystä. Kokouksessa hyväksyttiin vuoden 2015 vuosikertomus ja tilinpäätös, kuultiin tilintarkastajan ja toiminnantarkastajan lausunnot, myönnettiin vastuuvapaus hallitukselle sekä muille vastuuvollisille sekä asetettiin ehdollepanotoimikunta valmistelemaan järjestön syyskokouksen henkilövalintoja. Ehdollepanotoimikuntaan nimettiin pj. Jussi-Matti Salmela ja jäsenet Erkki Kilpinen, Urpo Lampinen, Erkki Paakkinen ja Jorma Roine. Kokouksen puheenjohtajana toimi Reijo Häyrinen.

Syyskokous pidettiin ti 15.11.2015 Lahden Urheilukeskuksessa. Edustettuina kokouksessa oli 13 jäsenyhdistystä. Kokous vahvisti vuoden 2017 toiminta- ja taloussuunnitelman ja päätti jäsenmaksun suuruudesta. Kokouksessa PHLU:n varapuheenjohtajaksi valittiin Sarianne Manselius. Jäseniksi valittiin Juri Nieminen, Heidi Passila ja Marjukka Tiainen. Hallituksessa jatkoivat puheenjohtaja Esko Kolli, varapuheenjohtaja Jussi-Matti Salmela ja jäsenet Petri Korteniemi, Jukka Koskinen ja Leea Rauske-Kuoppala. Tilintarkastajiksi valittiin Jouko Harjula (HTM) ja toiminnantarkastajaksi Eero Laitinen. Kokouksen puheenjohtajana toimi Anita Kokkonen.

Varsinaisten kokousten päätösten täytäntöönpanijana toimii hallitus. Toimintavuoden aikana hallituksella oli yhteensä 7 kokousta. Kokouspaikkana toimi Lahti.

PHLU:n hallitus vuonna 2016:

Kolli Esko, puheenjohtaja, Itä-Hämeen Rasti ry

Heinonen Pirkko, 1. varapuheenjohtaja, Lahden Karate ry

Salmela Jussi-Matti, 2. varapj. Kiekkoreipas ry

Korteniemi Petri, Lahden Purjehdusseura ry

Koskinen Jukka, Heinolan kaupunki

Mikkelsson Lasse, Liikuntakeskus Pajulahti

Manselius Sarianna, Suomen Urheiluopisto

Passila Heidi, Hollolan Urheilijat -46 ry

Rauske-Kuoppala Leea, Lahden Taitoluistelijat ry

Salo Mai-Brit, sihteeri

4.2. Henkilöstö

Vuonna 2016 PHLU:ssa ovat työskennelleet seuraavat henkilöt:

Aluejohtaja **Mai-Brit Salo**
 Seuratoiminnan kehittäjä **Kustaa Ylitalo**
 Lasten- ja nuorten liikunnan kehittäjä **Krista Pöllänen**
 Aikuis- ja terveystuokunnan kehittäjä **Keijo Kylänpää**
 Taloussihteeri **Sari Hallberg**

Liikunnalla tukea työelämään LITTI -hanke

Projektipäällikkö **Arto Virtanen**

Projektisihteeri **Marja Pullinen**

Yksilövalmentajat:

Jukka Sinkkonen

Risto Turunen

Jarmo Heino

Tiina Hast (31.8.2016 asti)

Eemeli Salomäki (1.9.2016 alkaen)

Tapahtumakoordinaattori **Jenna Stenström**

Liikettä Lahden alueen yrittäjille -hanke

Projektipäällikkö **Ahti Romo**

Unelmat Liikkeelle -hanke

Projektikoordinaattori **Eemeli Salomäki** (kevät 2016)

Urheilukeskuksen info-piste

Urheilukeskuksen info-piste vastaava **Krista Lumpo**

Liikuntaneuvojat:

Hannele Kaperi

Anna-Sofia Kuoppalaakso

Helena Kämäräinen

Sari-Anne Mäkinen

Reda Oulmane

Sanna Saarinen-Tokko

Lasten liikunnan kouluttajina ja asiantuntijoina ovat toimineet Krista Pölläsen lisäksi Kaisa Blomberg, Janne Harjula, Eeva Kanerva-Loehr, Heidi Mälkönen, Kimmo Nykänen, Leila Santero ja Kati Ylisiurua.

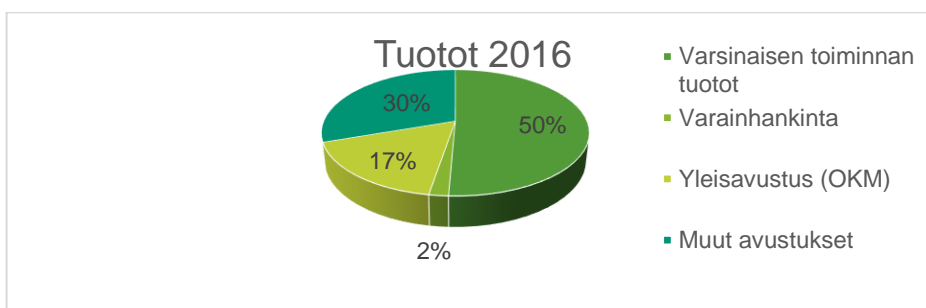
Seuratoiminnan kouluttajina ovat toimineet Kustaa Ylitalon lisäksi Reda Oulmane, Helena Kämäräinen, Jani Pyyhtiä, Petri Korteniemi, Sami Kalaja, Rainer Anttila ja Erik Piispa.

PHLU tekee vahvaa yhteistyötä alueen oppilaitosten kanssa ja vuoden aikana PHLU:ssa harjoitteli opiskelijoita erilaisten projektien kautta. Pidemmässä työharjoittelussa PHLU:ssa ovat olleet Marika Uusi-Ilkainen, Julia Tirronen ja Inka Sipilä.

PHLU:lla on palkattuna yhdessä muiden liikunnan aluejärjestöjen kanssa erityisasiantuntija, joka vastaa muun muassa alueiden hanketoiminnan kehittämisestä. Lisäksi aluejärjestöillä on yhteinen Liikkuva koulu -koordinaattori.

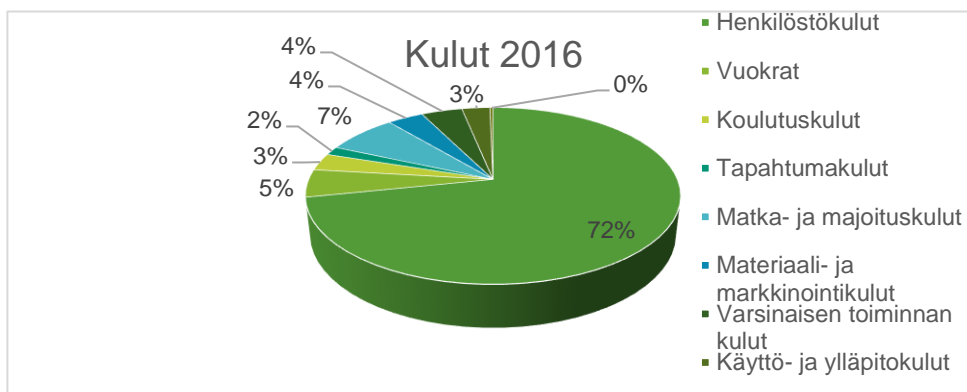
5. Talous

PHLU:n toiminnan tuotot vuonna 2016 koostuivat pääasiassa varsinaisen toiminnan tuotoista, valtion toiminta-avustuksesta ja muista hankeavustuksista. Vuonna 2016 valtion toiminta-avustus oli 197 000 euroa. Menoista yli 70 % koostui henkilöstökuluista. Tilikausi oli 54 119,80 euroa ylijäämäinen.

Tuotot 2016

Varsinaisen toiminnan tuotot	571 714,92 €	50 %
Varainhankinta	22 170,34 €	2 %
Yleisavustus (OKM)	197 000 €	17 %
Muut avustukset	341 769,26 €	30 %
	1 132 654,52 €	100 %

Kulut 2016

Henkilöstökulut	773 948,13 €	72 %
Vuokrat	54 826,80 €	5 %
Koulutuskulut	34 084,68 €	3 %
Tapahtumakulut	17 112,34 €	2 %
Matka- ja majoituskulut	78 670,95 €	7 %
Materiaali- ja markkinointikulut	39 894,15 €	4 %
Varsinaisen toiminnan kulut	45 422,99 €	4 %
Käyttö- ja ylläpitokulut	31 118,57 €	3 %
Muut kulut	3 456,11 €	0 %
	1 078 534,72 €	100 %

5.1. Tuloslaskelma

Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu ry	01.01.2016-31.12.2016	01.01.2015- 31.12.2015
T U L O S L A S K E L M A		
VARAINHANKINTA		
Tuotot	571 714,92	456 732,02
Henkilöstökulut	-773 948,13	-710 065,35
Poistot	-649,63	-866,17
Muut kulut	-301 479,09	-304 369,50
Kulut yhteensä	-1 076 076,85	-1 015 301,02
Tuotto-/Kulujäämä	-504 361,93	-558 569,00
VARAINHANKINTA		
Tuotot	22 089,50	31 860,00
Kulut	-1 336,10	-2 531,65
Tuotto-/Kulujäämä	-483 608,53	-529 240,65
SIJOTUS- JA RAHOITUSTOIMINTA		
Tuotot	80,84	60,00
Kulut	-1 121,77	-2 583,60
Tuotto-/Kulujäämä	-484 649,46	-531 764,25
Omatoinen tuotto-/kulujäämä	-484 649,46	-531 764,25
YLEISAVUSTUKSET	538 769,26	512 305,29
TILIKAUDEN TULOS	54 119,80	-19 458,96
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	54 119,80	-19 458,96

5.2. Tase

Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu ry	01.01.2016-31.12.2016	01.01.2015-31.12.2015
TASE		
VASTAAVA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet	913,08	1 217,44
Aineelliset hyödykkeet	1 035,79	1 381,06
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	1 948,87	2 598,50
OMAKATTEISTEN RAHASTOJEN VARAT	521,38	521,38
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	24 871,63	27 149,40
Muut saamiset	251 478,29	265 877,59
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	276 349,92	293 026,99
Rahat ja pankkisaamiset	111 954,44	107 670,97
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	388 304,36	400 697,96
VASTAAVA YHTEENSÄ	390 774,61	403 817,84
VASTATTAVA		
OMA PÄÄOMA		
Edellisten tilikausien voitto (tappio)	30 355,44	49 814,20
Tilikauden voitto (tappio)	54 119,80	-19 458,76
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	84 475,24	30 355,44
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Muut velat	0,00	5 193,39
Pitkäaikaiset velat yhteensä	0,00	5 193,39
Lyhytaikainen		
Ostovelat	6 667,98	4 803,65
Muut velat	299 631,39	363 465,36
Lyhytaikaiset velat yhteensä	306 299,37	368 269,01
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	306 299,37	373 462,40
VASTATTAVA YHTEENSÄ	390 774,61	403 817,84

6. Liitteet

6.1. Koulutukset, tapahtumat ja tilaisuudet

	Tilaisuudet 2016	Tilaisuudet 2015	Osallistujat 2016	Osallistujat 2015
LASTEN JA NUORTEN LIIKUNTA				
Varhaiskasvatukseen liittyvät koulutukset	17	9	331	138
Koulupäivään liittyvät koulutukset	47	699	46	688
Muut koulutukset	3	8	204	185
Leiri	1	1	487	590
Muut liikunta tapahtumat	5	21	2420	4409
Verkostotapaamiset	2	4	34	27
Mentoroinnit	17	4	158	30
Muut kehittämistilaisuudet	11	7	44	45
YHTEENSÄ	103	100	4377	6139
AIKUIS- JA TERVEYSLIIKUNTA				
Aikuis- ja terveysliikunnan koulutukset	37	71	488	617
Aikuis- ja terveysliikunnan tapahtumat	95	84	5603	3179
Liikuntaneuvonnan asiakkaat	272	380	272	380
*yksittäiset käyntimäärät			710	851
Liikuntaryhmät				
*liikuntaryhmien asiakasmäärät	60	49	6834	4100
Verkostotapaamiset	43	59	582	594
Konsultoinnit	41	43	83	86
Muut kehittämistilaisuudet	31	14	271	137
YHTEENSÄ	1289	1551	14843	9944
SEURA- JA JÄRJESTÖTOIMINTA				
Valmentaja- ja ohjaajakoulutukset	16	19	234	220
Seurahallinnonkoulutukset	4	2	53	24
Muut koulutukset	7	4	266	65
Verkostotapaamiset	15	14	242	112
Muut kehittämistilaisuudet	9	2	88	44
Urheilugaala	1	1	209	200
Järjestöihin työllistetyt/LITTI	50 seuraa	298		305
Haastattelut ja tapaamiset/LITTI	1200	1200	1600	1600
YHTEENSÄ	1302	1547	2990	2265
YHTEENSÄ (kaikki)	2694	3198	22 210	18 348

6.2. Pidetyt koulutukset

LASTEN LIIKUNTA	Määrä	Osallistujia
Etelä-Suomen Liikkuva koulu-seminaari	1	121
Havainnoista liikkeeksi - motoristen taitojen hyvinvointi	2	30
Iloa, leikkiä, yhdessä	3	178
Jonot mataliksi - heikko sisätila	2	15
Jonot mataliksi - pelit ja leikit	2	16
Lasten tanssin avaimet	1	6
Leiriohjaajakoulutukset	3	240
Liikkuva päivähoito työpaja	4	46
Liikunta koulu yhteisön tukena	3	41
Liikunta pienissä tiloissa	1	9
Liikuntasuosituksien käytäntöön	4	44
Nassikkapaini	1	12
Reilusti Riion	1	25
Toiminnallinen oppiminen alakoulu	3	62
Toiminnallinen oppiminen yläkoulu	4	63
Vekara vipellys	1	6
Välkkäri - välituntiohjaajakoulutus	12	262
Välkkäri - yläkoulu (#munliike)	5	82
Välkkäri - yläkoulu muut	1	12
YHTEENSÄ	54	1234
SEURA- JA JÄRJESTÖTOIMINTA	Määrä	Osallistujia
VOK-1: Kannustava valmentaja ja ohjaaja	1	10
VOK-1: Taitoharjoittelu	1	10
VOK-1: Oppiminen ja opettaminen harjoittelutilanteessa	2	22
VOK-1: Fyysinen harjoittelu	1	10
VOK-1: Harjoittelun suunnittelu ja arviointi	1	10
Tervetuloa ohjaajaksi - koulutus	5	73
Seura työnantajana - koulutus	2	23
Taitovalmennusseminaari	1	20
Tervetuloa liikuttajaksi - koulutus	2	35
Vammat Veks	1	29
VOK – kouluttajakoulutus	1	15
Tavoitteen ja vastuunkannon merkitys	2	9
Taloushallinnon koulutus	2	30
Liikunnalla tukea työelämään -seminaari	1	82
Tulevaisuuden liikuntakunta -seminaari	1	70
Seuraseminaari	1	50
Järjestyksenvalvojakoulutus	1	10
Seurayhteistyön edistäminen / LITTI	1	45

Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu Ry

YHTEENSÄ	27	553
AIKUIS- JA TERVEYSLIIKUNTA	Määrä	Osallistujia
Aktiivisempi Arki –koulutus	6	237
Tulosta kohti –tilaisuus	1	51
Terveystoimijien koulutuspäivä	1	52
Päijät-Hämeen Terveysliikuntastrategia	2	120
Liikuntaneuvonnan koulutus	3	101
Liikuntaneuvonta: OSARY -hanke	1	20
Liikuntaneuvonnan koulutus, opiskelijat	27	133
YHTEENSÄ	41	714
YHTEENSÄ (kaikki)	122	2201

6.3. PHLU:n ohjausryhmät, toimikunta ja valiokunta

Liikunnalla tukea työelämään LITTI -hanke

Jarmo Ropponen, Lahden Kortteliliiga ry, pj
 Kirsi Burke, Hämeen TE-toimisto
 Matti Hulkkonen, Lahden kaupungin nuorisopalvelut
 Tarja Järvinen, Koskisen Oy
 Sami Kuikka, Lahden kaupunki
 Kimmo Kuparinen, Orimattilan kaupunki, varapj
 Eija Mannisenmäki, Hämeen ELY-keskus
 Sarianna Manselius, Suomen Urheiluopisto, PHLU:n hallitus
 Heikki Moilanen, Lahden Liikunnalla Työhön ry
 Arto Virtanen, PHLU, projektipäällikkö, sihteeri

Liikettä Lahden alueen yrittäjille – KKI -kehittämishanke

Petri Korteniemi, Lahden Purjehdusseura ry, PHLU:n hallitus, pj
 Miia Malvela, Kunnossa Kaiken Ikää -ohjelma
 Mika Wahlman, Damika Oy/PC-Apu
 Tuire Puolakka, Lahden Yrittäjät
 Riikka Järvinen, Hämeen ELY-keskus
 Outi Hongisto, Päijät-Hämeen Yrittäjät
 Jarkko Tuominen, LAMK Sports
 Pekka Pitkälä, Haaga-Helia ammattikorkeakoulu
 Tiina Laiho, Haaga-Helia ammattikorkeakoulu
 Mai-Brit Salo, PHLU
 Keijo Kylänpää, PHLU
 Arto Romo, PHLU, projektipäällikkö, sihteeri

Startti Duuniin -hanke

Jarmo Ropponen, Lahden Kortteliliiga ry, pj
 Ville Skinnari, kansanedustaja
 Sami Kuikka, Lahden kaupunki
 Mai-Brit Salo, PHLU
 Arto Virtanen, PHLU, sihteeri

Ehdollepanotoimikunta:

Jussi-Matti Salmela, Kiekkoreipas ry, pj
 Erkki Kilpinen, Nastolan Metsästysseurat ry
 Urpo Lampinen, FC Kuusysi ry
 Erkki Paakkinen, Heinolan Isku ry
 Jorma Roine, Lahden Työväen Hiihtäjät ry
 Mai-Brit Salo, PHLU, sihteeri

Järjestövaliokunta:

Erkki Kilpinen, Nastolan Metsästysseurat ry, pj
 Urpo Lampinen, FC Kuusysi ry
 Jorma Honkala, Vesisamoilijat ry
 Heikki Lario, Lahden suunnistusalue
 Arto Virtanen, PHLU, sihteeri

6.4. PHLU:n ansiomerkkien saajat**Kultainen ansiolevy**

Kuitunen Martti	Joutsan Pommi
Talja Riikka	Joutsan Pommi

Hopeinen ansiolevy

Jokinen Heikki	Hollolan Urheilijat - 46
Luhtamäki Raimo	Joutsan Pommi
Rossi Jere	Joutsan Pommi
Siitari Kimmo	Joutsan Pommi
Siveliuksen Henna	Hollolan Urheilijat - 46
Tommola Timo	Joutsan Pommi

Ansiolevy

Ikävalko Päivi	Joutsan Pommi
Laitinen Jussi	Joutsan Pommi
Oksanen Mikko	Joutsan Pommi
Pirkkalainen Jouko	Joutsan Pommi
Pura Risto	Joutsan Pommi
Reinikainen Kalervo	Joutsan Pommi
Sivanne Merja	Joutsan Pommi
Takala Otto	Joutsan Pommi
Talja Jarmo	Joutsan Pommi
Tommola Otto	Joutsan Pommi
Törnvall Eno	Joutsan Pommi

6.5. Urheilugaalassa palkitut

Vuoden urheilija, Kristiina Mäkelä, Kolmiloikka, Orimattilan Jymy
 Vuoden valmentaja, Seppo Aaltonen, Judo, Lahden Judoseura
 Vuoden vammaisurheilija, Miika Honkanen, Maalipallo, Näpjäjä
 Vuoden veteraanuurheilija, Aarne Koponen, Maastohiihto, Orimattilan Jymy
 Vuoden liikuttaja, Wellamo opisto
 Vuoden lastenliikuttaja, Asikkalan Liikuntapalvelut
 Vuoden viestintäteko, (Viipurin) Reippaan 125-vuotisjuhlavuoden viestintä ja juhlatapahtumat Huomionosoitus elämäntyöstä, Urpo Lampinen, Jalkapallo, FC Kuusysi
 Vuoden lupaava tyttöurheilija, Rebecca Immonen, Maastohiihto, Nastolan Naseva
 Vuoden lupaava poikaurheilija, Alekski Virtanen, Nyrkkeily, Lahden Kaleva
 Vuoden nuori joukkue: Delizia, Team Gym, Viipurin Reipas
 Veikkauksen ja VALO:n Jokeripalkinto myönnettiin Marko Jantuselle
 Marko lahjoittaa 500 euron Jokeri-palkintorahan eteenpäin HC Giants Akatemian nuorten urheilijoiden kehitystyöhön.
 Lisäksi kahdeksan kuntaa jakoi gaalassa oma vuoden 2016 urheilutekopalkintojaan.

6.6. Vierumäen Leiritulet -liikuntaleirin osallistujamäärät ja yhteistyöseurat:

Lajiryhmät	8-11 v.	12-14 v.	8-14 v.
cheerleading 1	19		
cheerleading 2	20		
jalkapallo 1+2			19
lajimix (10 ryhmää)	112	81	
luistelutekniikka (10-14 v.)		10	
painonnosto			9
ratsastus (10-14 v.)		13	
ringette			15
salibandy 1	18		
salibandy 2		19	
seikkailu 1 (10-14 v.)		15	
seikkailu 2 (10-14 v.)		16	
sirkustelu			19
tanssi 1	10		
tanssi 2		19	
telinevoimistelu&voim.		1+2	20
yleisurheilu 1+2			11
ikäryhmittäin	159	193	93
perheleiri	7.-8.6. (3-4 v.)		6+6 osallistujaa
	8.-9.6. (5-7 v.)		14+16 osallistujaa
YHTEENSÄ	487 leiriläistä		

Vierumäen Leiritulet -liikuntaleirin yhteistyötahot olivat:

Capoiera Forca Natural Lahti, Heinolan Pursiseura, Lacrosse Lahti, Lahden Judoseura, Lahden kaupungin liikuntapalvelut, Lahden Kortteliliiga, Lahden Mailaveikot, Lahden Parkour Akatemia, Lahti Ringette, Liikuntakeskus Pajulahti, Möysän Nuorisoseura, Pelicans 2000 Hollola, Pohjois-litin Kiri, Päijät-Häme Panthers, Päijät-Hämeen Allergia- ja Astmayhdistys, Salpis, Suomen Hockeyliitto, Suomen Jousiampujain Liitto, Suomen Luisteluliitto, Suomen Painonnostoliitto, Suomen Urheiluopisto, Taekwondo Lahti, Tanssiklubi Dancing ja Vaellustalli Toreson.

6.7. PHLU:n Joulumaan yhteistyökumppanit:**1.12.2016 järjestetyn PHLU:n Joulumaan yhteistyökumppaneita olivat:**

FC Reipas, Kiusaamisasioiden tuki- ja neuvontakeskus Valopilkku, Lahden Ahkera, Lahden Hiihtoseura, Lahden kaupungin suunterveydenhuolto, Lahden VPK, Lahden kaupungin liikuntapalvelut, Lahden Kuurojen Urheiluseura Gepardit, Lahden seurakuntayhtymä, Lahden Suunnistajat, Lahden Uimaseura, Lahden seudun tanssin ammattilaiset, lahtelaiset lions-klubit, Lahti2017, Lahti Ringette, Liikuntapäiväkoti Touhula Karisto ja Patoniitty, Liikenneturva, Päijät-Hämeen Allergia- ja Astmayhdistys, Päijät-Hämeen Salibandyseura, Reippaan naiset ja Sisälähetysseura Safed ry.

6.8. PHLU:n jäsenet**Seurat (163)**

Artjärven Ahjo ry	Heinolan Verkkopalloilijat -36 ry
Asikkalan Ampumaseura ry	Heinolan Voimisteluseura ry
Asikkalan Raikas ry	Heinämaan Nuorisoseura ry
Asikkalan Taido ry	Herralan Hukat ry
Asikkalan Voimistelu ry	Herralan Urheilijat ry
Bandy Boys -88 ry	HF-Team ry
Brake Men Team ry	Holjutai ry
CC Tailwind ry	Hollolan Nasta ry
FC Kuusysi ry	Hollolan Ratsastajat ry
FC Lahti ry	Hollolan Urheilijat -46 ry
FC Loviisa ry	Hollolan Voimistelu ry
FC Reipas ry	Iitin Golfseura ry
Flexo Kaukis ry	Iitin Pyrintö ry
Hartolan Latu ry	Itä-Hämeen Rasti ry
Hartolan NMKY ry	Jenga Team ry
Hartolan Voima ry	Joutsan Pommi ry
HC-Team ry	Joutsan Voimistelu ja Liikunta ry
Heinolan Ampujat ry	Järvelän Jäppärä ry
Heinolan Isku ry	Kalkkisten Kataja
Heinolan Keilailuliitto ry	Kanavan Pallo -80 ry
Heinolan Kiekko ry	Kiekkoreipas ry
Heinolan KK:n Kisa ry	Kimmo-Volley ry
Heinolan Latu ry	Kosken Kuohu ry
Heinolan Moottorikerho ry	Kuhmoisten Kumu ry
Heinolan Palloilijat -47 ry	Kärkölän Kisa-Veikot ry
Heinolan Pursiseura ry	Kärkölän Riistamiehet ry
Heinolan Ringette ry	Lacrosse Lahti ry
Heinolan Taitoluistelijat ry	Lahden Ahkera ry
Heinolan Urheiluautoilijat ry	Lahden Ampumaseura ry

Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu Ry

Lahden Avantouimarit ry	Orimattilan Ampumaratayhdistys ry
Lahden Formula K-ratayhdistys	Orimattilan Judoseura ry
Lahden Frisbee Club ry	Orimattilan Jymy ry
Lahden Gentai ry	Orimattilan Karate ry
Lahden Golf rygolf	Orimattilan Latu ry
Lahden Hiihtoseura ry	Orimattilan Pedot ry
Lahden Judoseura ry	Orimattilan Seudun Urheiluamput
Lahden Jääkiekkotuomarit ry	Orimattilan Voimistelijat ry
Lahden Kaleva ry	Paason Pojat ry
Lahden Kampailulajikeskus ry	Padasjoen Urheiluamput ry
Lahden Karate ry	Padasjoen Yritys ry
Lahden Kendoseura Shi Ken Kai	Pelicans
Lahden Kortteliliiga ry	Pelicans 2000 Hollola ry
Lahden Laaki ry	Pertunmaan Ponnistajat ry
Lahden Lavariantäjät ry	Porlammin Pyry ry
Lahden Mailaveikot ry	Päijät-Häme Panthers ry
Lahden Naisvoimistelijat ry	Päijät-Hämeen Salibandyseura
Lahden Parkour ry	Päijät-Rasti ry
Lahden Pingviinit ry	Rastivarsat ry
Lahden Purjehdusseura ry	Renshinkan Lahti ry
Lahden Pyöräilijät ry	Royal Cycling Team ry
Lahden Ratsastajat ry	Salpausselän Naisvoimistelijat ry
Lahden Sugata ry	Salpis ry
Lahden Suunnistajat -37 ry	SB Coyotes
Lahden Taekwondo Hwang ry	SB-Girls ry
Lahden Taijklubi ry	SB Heinola ry
Lahden Taitoluistelijat ry	Shorinjiryu Renshinkan Heinola ry
Lahden Tanssiurheiluseura Nick´s Dance Sport ry	Sysmän Sisu ry
Lahden Tenniskerho ry	Sysmän Voimistelijat ry
Lahden Työväen Hiihtäjät ry	Tae Kwon Do Lahti ry
Lahden Uimaseura ry	Tanssikerho Jam`n Roll ry
Lahden Verkkopalloseura ry	Tanssiklubi DANCING ry
Lahti Pool - 90 ry	Tiirismaan Latu ry
Lahti Ringette ry	Triathlon Club Heinola
Lahti Roller Derby ry	Urajärven Nuoriseuran Urheilijat ry
Lahti-Sulkkis ry	Urheiluseura Hollolan Toverit ry
LahtiSport35+	Valkon Vire ry
Lahti Trail Runners	Vekin Tuki ry
Lahti Ultimate Club ry	Vesi Veijarit ry
Lahti Yuko Aikikai ry	Vesikansan Urheilijat -78 ry
Laitialan Luja ry	Vesisamoilijat ry
Lammin Judoseura ry	Vesivehmaan Vire ry
Lammin Säkiä ry	Vierumäen Golfseura ry
Lapinjärven Urheilajat ry	Vierumäen Jytinä ry
Lappilan Nousu ry	Viipurin Reipas ry
Lords of DiscGolf ry	Voimistelu- ja Urheiluseura Lahden Taimi ry
Loviisan Seudun Judoseura Arashi ry	
Meloja ry	
Messilän Golf ry	
Metsän Pojat ry	
Myrskylän Myrsky ry	
Namika Lahti Juniorit ry	
Nastolan Kiekko juniorit ry	
Nastolan Metsästysamput r	
Nastolan Naseva ry	
Nastolan Tennis ry	
Nastolan Terä ry	
Nastolan Vilke ry	

Kunnat (16)

Asikkalan kunta
Hartolan kunta
Heinolan kaupunki
Hollolan kunta
Iitin kunta
Joutsan kunta
Kuhmoisten kunta
Kärkölän kunta
Lahden kaupunki
Lapinjärven kunta
Loviisan kaupunki
Myrskylän kunta
Orimattilan kaupunki
Padasjoen kunta
Pertunmaan kunta
Sysmän kunta

Lajien – alueet ja lajiliitot (6)

Lahden Piirin Hiihto ry
Lahden Seudun Yleisurheilu ry
Päijät-Hämeen Suunnistus ry
SAL:n Hämeen aluejaosto ry
Suomen Hiihtoliitto
Suomen Ratsastajainliitto Hämeen alue
Suomen Kansainvälinen Mölkkylitto

Muut yhteisöt (36)

Päijät-Hämeen Urheiluakatemia ry
Reippaan Naiset ry
Suomen Liikunnan Ammattilaiset ry
Suomen Urheiluopisto
Sysmän 4H-yhdistys
Sysmän Kirjakyläyhdistys
Terveyttä Liikunnasta ry
Tuunaa Duuni ry
Unelmista Totta ry
Vanhan Vääksyn Kehittämisyhdistys
Vartiomäki Pääsinniemen kyläyhdistys ry
Vääksyn Olkkari ry

Alkuopetuksen Opettajainliitto ry (AOOL)
Avoin Mieli-Open Mind ry
Enonsaari ry
Harjulan Setlementti ry
Heinolan Kaupunkisydän ry
Heinolan kirkonkylän kyläyhdistys ry
Jyrängön asukasyhdistys ry
Jyränkölän Setlementti ry
Kankurin Apu ry
Keski-Hämeen Liikuntayhteisö ry
Koulun kehittämiskeskus ry
Kumiantien kyläyhdistys ry
Kyläyhdistys Sepän Tähti ry
Lahden Attaseakerho ry
Lahden Liikunnalla Työhön ry
Lahden Reumayhdistys ry
Lahden Seudun Kehitysvammaisten Tuki ry
Lahden Urheiluneekerit ry
Lappilan kyläyhdistys ry
Liikuntakeskus Pajulahti ry
Nastola-seura ry
Osuuskunta Herrasmannin karavaanarit
Päijät-Hämeen Näkövammaiset ry